11725 ـ تفاوت میان «رسول» و «نبی»

سوال

در سوره‌ی احزاب، آیه‌ی ۴۰ الله متعال می‌فرماید: ولکن رسول الله وخاتم النبیین. فرق میان رسول و نبی چیست؟ چرا خداوند متعال فرموده‌اند: خاتم النبیین و نفرموده‌اند: آخرین رسول؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

تفاوت مشهور میان نبی (پیامبر) و رسول (فرستاده) این است که برای رسول یک شریعت وحی شده و به وی دستور داده شده تا آن شریعت را ابلاغ نماید، اما نبی کسی است که شریعتی به وی وحی شده اما دستور نیافته آن را تبلیغ کند. اما این تفاوت خالی از اشکال نیست، زیرا نبی نیز مامور به حکم و تبلیغ است؛ برای همین شیخ الاسلام ابن تیمیه می‌گوید: «صحیح این است که رسول به سوی قومی فرستاده شده که کافر و تکذیب کننده‌اند، اما نبی به سوی قومی فرستاده می‌شود که به شریعت پیامبر پیشین ایمان دارند، و نبی به آنان تعلیم می‌دهد و میان‌شان حکم و داوری می‌کند، چنانکه خداوند متعال می‌فرماید: إِنَّا أَنزَلْنَا التَّوْرَاةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُواْ... [مائده/ ۴۴] (ما تورات را که در آن رهنمود و روشنایی بود نازل کردیم؛ پیامبرانی که تسلیم [فرمان الله] بودند به موجب آن حکم [و داوری] می‌کردند...). پیامبران بنی اسرائیل بر اساس توراتی که بر موسی نازل شده بود میان مردم داوری می‌کردند. اما این که الله متعال فرموده است: خاتم النبیین و نفرموده: خاتم المرسلین، زیرا ختم رسالت الزاما به معنای ختم نبوت نیست، اما ختم نبوت قطعا به معنای ختم رسالت نیز هست [زیرا رسول از نبی بالاتر است]. برای همین است که پیامبر ﷺ می‌فرماید: همانا نبی دیگری پس از من نیست و نگفت که رسول دیگری پس از من نیست.

اینجا دانسته می‌شود که پس از پیامبر ﷺ نه رسول و نه نبی دیگری نخواهد آمد، بلکه ایشان خاتم نبیین و خانم مرسلین هستند. درود و سلام خداوند بر همه‌ی آنان باد.